

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravišništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Svobodomiselni Slovenci in verske postave.

Naše časnikarstvo, domače in inozemsko, se bavi sedaj s konfesijonelnimi vprašanji, katera ravnokar pričakujejo rešitve v državnem zboru; vse stranke se zanj zanimajo, nanj pripravljajo. Uže so organi naših „starih“ v tej zadevi barvo pokazali, ter, kakor se je moralo pričakovati, z vso strastnostjo proti njim se izrazili; treba tedaj, da tudi „mladi“ po resnem premišljevanji se jasno odločijo, kako se bodo oni vedli v pretečem parlamentarnem boju in kje bodo iskali svojih zaveznikov, kje svojih nasprotnikov? Saj ima stvar, tako pomenljiva sama na sebi, za našo narodno-liberalno stranko še neko posebno važnost; saj je bil glavni vzrok razdora v narodnem taborju protislovje v politično-verskih zadevah in ravno pri tej priliki se bode moralo pokazati, ali so bili naši nagibi, samostalno postopati ter klerikalno vez pretrgati, zares izvir možatoresnega prepričanja, ali pa samo dokaz bojazljivosti in bolehnosti, katera tako rada s cunjami zvonečih fraz pokriva nagost duševne revnosti ter tam visokodoneče besede rabi, kjer bi svet pričakoval moških energičnih činov in del!

Vlada je izročila poslancem načrt štirih postav, namenjenih uravnavi pravnih razmer katoliške cerkve, samostanom, cerkvenemu premoženju in verskim družbam. Mi nikakor ne dvomimo, ka se bodo mladoslavenski poslanci, izmed katerih eden (dr. Razlag) sedi v konfesijonelnem odseku, odločno potegovali in delali za predložene postave. Da potrebujemo za te razmere

novih zakonov, je očitno: kajti od kar so postave od 25. maja 1868. bistveno razrušile sramotilno pogodbo konkordata, po kateri se je hotel državni despotizem trdno ustanoviti na podlagi verskega in od kar je naš cesar 30. jul. 1870. s formalno odgovorjo te zveze vatikanu pravilno odgovoril na čudni dogma papeževe nezmotnosti, imamo v istini na cerkveno-političnem polju anarhijo, pogrešamo v istini pravne podloge. Kako pa nove zakone stvarjati? Posvetovanja in posredovanja z Rimom tu nikakor niso na svojem mestu, kajti vsakemu zgodovinsko izobraženemu je znano, da Rim šestokrat priznava „fait-accompli“ in se klanja odločnosti in eneržiji, nikedar pa mehkeemu rahlemu postopanju in delikatnej obzirnosti; posebno pa niso jezuiti, kateri sedaj v vatikanu gospodarijo, spravedljivi elementi. Torej je v tem slučaju država primorana, iz lastne inicijative se lotiti novega postavodajalstva in gotovo jej bode tu radostno pritrjeval vsak, katerega verski fanatizem še nij popolnem oslepil za državno idejo ter za njen nepremakljivi vzvišeni poklic, neodvisno in svobodno si stvarjati temelj in norme svojega življenja.

Kljubu mnogim nedoslednostim in neodločnostim so nove verske postave vendar napredovalni korak. Tako je na pr. popolnem opravičeno državno udeleževanje pri imenovanju duhovnikov (§§. 2—7 I. post.) ravno tako postopanje proti onim duhovnom, kateri so kak zločin zakrivali, ali javni mir kalili (§. 8), ker le po tej poti je mogoče, jez postaviti fanatizmu onih mnogobrojnih zelotov, kateri mesto da bi v svojem blagoslovnem poslu ljubezen in krščansko spr-

vedljivost širili, le hujskajo ter državni in socialni obstanek podkopavajo. Isto tako potrebno je kontroliranje šolnih takt, (§§. 23—26 II. p.) ker samo tako se bode ljudstvo obvarovalo spekulativnosti in denarjalakomnosti mnogih dušnih pastirjev, ki v tem oziru celo prekosujejo znane lastnosti Abrahamovih potomcev.

Škandali à la Jarec iz Dola, se od slej ne bode več vršili; od slej ne bode več mogoče, da bi n. pr. duhoven se branil, reveža pokopavati, ker se mu štola ne more plačati, ali da bi pri delitvi zakramentov na materialne dobičke gledal, kakor postavim, neki fajmošter na Dolenjskem, kateri pri velikonočnih spovednih listkih kar cele — vozove drv profitira! Gotovo je sicer, da bodo klerikalci velikansk hrup pognali proti enakim določbam, mogoče tudi, da bodo tisti nasprotovali, ki se slepo držé Cavourjevega izreka o „svobodnej cerkvi v svobodnej državi“ — toda naši poslanci naj pomislijo, da je ta beseda sicer jako lepa v teoriji, da zadostuje tudi malim in zatrtim sektam, da se pa nikakor ne da uresničiti nasproti kolosalnej hierarhičnej sistem, katera, kakor zgodovina kaže, le gospodariti hoče ter svoj teški jarem vsakej drugej oblasti nalagavati namerava.

Toda nove postave bolehajo kakor vsi čini sedanjega ministerstva na nekem polovičarstvu, ter zopet dokazujejo, da se Stre-mayer le prerad drži nemškega pregovora: „wasche den pelz und mach' ihn nicht nass.“ Nemški liberalni elementi naše zbornice nameravajo torej iz lastne inicijative nekatere potrebne postave, kakor postavo o obligatoričnem civilnem zakonu, o izreji duhovnikov

Listek.

Spéče jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)

(3. nadaljevanje.)

— Jaz ljubim in sem ljubljena, odgovori živahno mlada ženska; toda, ako se moji sreči žuga, ne bom si s tem časa kratila, da bi si oči rudečila in se s tem grdila, kakor ve dve; jaz bom vedela ravnati. Ti si lepa, Kvirina, tako lepa, da vem, da ti še Wilson nij enaka. Pri sveti devici, kaj misliš, da si ne utakneš v lase kinča, da jih nosiš v takem neredu po čelu? Pa ta obleka! ali je čas, skrivati se v obleko, ki nij več v navadi? Kako si pa prišla?

— Peš.

— Pa v taki vročini? Ali si budalasta! Obriši solze, pojdi, bodevi zajutrekovali, saj si tešč, vem da. Tvoj pa Lavrin soprog le iz zvedavosti hodita k pevki, ker se jima

čudna zdi. Blondina je drugačna od zamurke; to ja mika.

Med zajutrekom donna Kvirina zopet začne o donu Ludoviku govoriti, a donna Lorenca jo tako zavrne, da si nij več upala imenovati ga. Sicer se je donni Lorenci prijateljica smilila; poslušala jo je, jej dajala svete, ter jo celo kratkočasila.

— Kako si srečna, da nisi ljubosumna! reče donna Kvirina stopaje v nosilnico, ter jo potaplja po rami, češ, da odide.

— Jaz verujem v don Ludovika, on pa va-me, in živim zaprtimi očmi.

— Bog daj, da bi te ne silil kmalu, da je odpri.

— Jaz ljubim njega, on pa mene, odgovori donna Lorenca osorno. Ne govori več o tem predmetu, Kvirina, in sveta devica naj te varuje in vodi.

Ko prijateljica odide, stegne se donna Lorenca po kojki ter si da prinesti cele kupe blaga. Potem pokliče hišine, ter jim odkaže delo.

Ob času obeda pride don Ludoviko.

— Ah, sennor komisar, vslikne kreola, ki zarudi, ko ga zagleda, kako ste srečni, da imate tako delavno in razumno soprogo, kakor sem jaz! Ker vas nij bilo, sem celo jutro jahala, spremljana od Antonija, in to vas stane naj manje sto pijastrov, ki sem jih tu pa tam delila. Ali mi odpustiš?

— Da si dobro delala, moja Lorenca? lepo se ti zahvaljujem.

— Pojdiva h kosilu, ako se ti ljubi, in pripoveduj mi kaj o čudežih, ki jih pripravljáš.

Don Ludoviko je bil pričakoval graje, a žena ga sprejme vsa vesela. Po kosilu se vsede na teraso, donni Lorenci k nogam; ta mu pripoveduje, — ne da bi izpregovorila kaj o tem, kar se je nje tikalo — o pohodu, ki ga je bila sprejela.

— Uboga Kvirina, deje kreola h koncu, pustila me je vso zamišljeno in žalostno. Vi ste kruti, gospodje soprogi.

— Kvirina se moti, njen soprog jo moli.

na katoliško-teoloških fakultetah itd. ustvarjati. Vse nam kaže, da bodo zastopniki naše stranke tudi v teh zadevah svojemu svobodomiselnemu programu zvesti ostali. Naj se ne dajo strašiti klerikalne agitacije! Civilni zakon, naraven sam ob sebi, ker je zakonska zveza v prvi vrsti splošno-človeška pogodba, pri kateri razne konfesije s svojimi ceremonijami le auksiliarno sodelujejo, potreben posebno v Avstriji, kjer prebivajo verniki raznih verskih izpovedavaj, gotovo ne škoduje katoličanstvu, ker ga nahajamo celo v najbolj katoliških deželah, n. pr. na Francoskem, na Renu, v Belgiji, in se bode tudi pri nas kmalu prikupil, kajti naš narod ga še dobro pomni iz one simpatične francoske dobe, kjer so se poroke tudi pred županom in potem še le pred duhovnikom vršile, ne da bi naši očetje mislili, da sklepajo mesto pravega zakona le grešni konkubinati in ne da bi mi, njihovi potomci jih imeli za prešestovalce, seba pa, njih zarod, za ilegitimne otroke!

Še bolj pa se morajo naši poslanci za to potegavati, da se odpravijo škofova semenišča, gnjezda jezuitizma in sovraštva do omike, ter da se duhovenski narastaj po univerzah strokovnjaško in splošno izobražuje. Z olikanimi duhovniki, ki so svet videli in njega ter njegovo kulturo spoznavali, se bomo tudi mi posvetnjaki radi in lahko porazumeli; z neotesanci pa, kakor daudenos po rovtarskih prižnicah rogovilijo in razbijajo, ter ljudstvo proti postavi in proti omiki fanatizirajo, s Tombakovci, kateri v svoji borniranosti: „proč s šolami!“ kričevajo, s takimi surovimi elementi pa vsako spravo odločno odbijamo!

Lehko mogoče, da se bode našej stranki in našim poslancem, ako energično postopajo v smislu svojih mandatarjev, očitavalo, da odstranjujemo naše klerikalce od skupne narodne stvari. Tudi to nas ne bode motilo! Vsaj nam jasno kažete zgodovina in lastno izkustvo, da je klerikalizem povsod si enak, povsod brezdomovinsk in da se samo zaradi tega narodom hlina in prilizuje, da bi jih tem boljše rimskemu absolutizmu podvrgel! Kedo more to tajiti, ako se ozira na dogodbe, katere ravno sedaj Evropo pretresujejo?! To vidimo jasno na Španjskem, kjer hočejo

popovi besnega Don Carlosa na krvavi prestol vzdigniti; na Francoskem, kjer spodkopavajo ljudovlado, da bi potem narod izdali od zgodovine prokletemu rodu bourbonskemu; v Švici, kjer veleizdajno intrigirajo proti državnemu obstanku; na Nemškem, kjer se pajdašijo s socialisti, da bi razrušili novo stvarjeno državno poslopje; na Italijanskem, kjer rogovilijo proti krvavo pribrojenej edinosti, ter v staro nesrečo silijo komaj oslobojeno domovino; — to vidimo v malem tudi pri nas, kjer se posmehavajo našej „piškavej narodnosti“, ter geslo proklamujejo: „rajši nemškutarja nego liberalnega Slovence!“ Na take elemente — pošteni duhovniki kakor se nahajajo tudi še pri nas, dasiravno „rari nantes in gurgite vasto“, sem ne prištevam — pa še dalje se ozirati, bilo bi več nego politična napaka, bi bilo uže izdajalstvo nasproti našemu narodu in njegovej bodočnosti!

Prof. Fr. Šuklje.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 3. februarja.

Cesar naš pojde 11. febr. v Rusijo. Spremlja ga tudi Andraš.

V državnem zboru je po štenji „N. fr. Presse“ zdaj vstopilo 316 poslancev, klub levece šteje 88 udov, centum ima 54 udov, „fortschritt“-ov klub, ali nemško-nacionalci imajo 57 udov, Poljaki 44 in „pravna“ stranka ima 30 udov, Čehov je 8, Slovenci 4, itd. Ustavoverna stranka ima torej več nego dve tretjini.

Odbor za nasvet Fuxov o odpravi časnikaškega štempla je sklenil nasvetovati državnemu zboru, da se odpravi novinski štempel od 1. januarja 1875 počenši.

Češki „Pokrok“, glavni organ staročehov, prinaša zadnji četrtek uvoden članek, v katerem ga je srambiti „klerikalen“, torej ta naziv od sebe odbija. Isto tako energično protestira proti temu, da bi bila kedaj stareška stranka popolnem zliila se in zedinila s „pravno“ stranko. Torej ožjega društva ultramontanov se sramujejo vsi kolikaj pošteni politiki. In to „Pokrokov“ izjavo (sicer nekoliko zaklavzulirano) priporočamo našemu klerikalnemu listu, ki stare Čehs s pravnarji in Chambordovimi jezuiti v en koš meče in s tem svoje bralce mistificira.

„Vaterland“ poroča, da dohode bojevalna cerkev v Avstriji izdatno pomoč. Na-

selili se bodo namreč v našem cesarstvu oni škofje, ki jim na Pruskem ne kaže več ostati. Tako bo škof bratislavski, Förster, na avstrijski del svoje škofije retiriral se, in tudi poznanski mučenik Ledochowski se bode skril v senco olomuške krive palice pred nemškim Dijoklecijanom. Ako se potrdi, kar pišejo nekateri pruski časniki, da se bodo vsi odstavljeni škofje iz dežele izpodili, potem bomo imeli takraj črno-rumenih kolov majhen koncil, ki bo znabiti tudi naši vladi malo nagajal, kakor pruski.

Tirolski Italijani bodo kakor „N. fr. Pr.“ poroča, kmalu v državnem zboru svoje terjatve stavili glede odločenja italijanskega dela Tirolske od nemškega.

Ogerska vlada misli razglasiti imena vseh onih, ki niso še davkov plačali. „Magyar Pol.“ javlja, da ministertvu dohajajo vedno izkazi o zastalih davkih. Kadar bodo date sestavljene, se bodo imena vseh, ki so več kot 500 gld. na davkih dolžni, v uradnem listu razglasila. Uže iz dat, ki so dozdej v ministertvo došli, se vidi, da ne ostaje ubogo ljudstvo davke dolžno, nego da so bogatini oni, ki so tikoma izpolnjevanja državljskih dolžnostij najbolj leni. — K ministru kupčijstva je šla hrvatska deputacija, ter ga je interpelirala, zakaj so po hrvatskih deželah odstavljajo hrvatski sinovje na železnicah, ako ogerskega jezika ne znajo. Minister jim je odgovoril, da bo skrbel, da se ne bo nikomur zaradi tega krivica godila, in da je uradni jezik na vseh hrvatskih železnicah hrvatski, ne pa magjarski.

Vnanje države.

Srbski knez je, ko je bil na Dunaji, prošl vlade, da bi mu dovolila imeti na dunajskem dvoru političnega agenta, kakor jih ima rumunski knez pe vseh dvorih. Skupščina je plačo za ta osel privolila, in agent odide kmalu na Dunaj.

V francoski zbornici so se začela obravnavanja o novih davkih, ki pa ne bodo tako naglo končana, nego bodo še teškoče zvišala, s katerimi se ima Brogliejevo ministertvo boriti. Kakor ministerjalni list piše, se zaradi potlačenja „Universa“ ne bo stavila nijena interpelacija. Toda neznačajni desničarji, ki so bili Mac-Mahona za diktatorja izvolili, bi se ga zdaj zopet radi znebili, ker njegova vlada jeznoroge škofo po prstih tolče. Zato se jim je zopet po grofu Chambordu začelo tóžiti. Od Broglieja zahtevajo, naj rojaliste podpira, ako hoče na svojem mestu ostati. Levi centum pa se bo zato potegnil, da Mac-Mahon ostane, za kar je izvoljen.

Na Saskem so ožje volitve za nemški državni zbor postavile Saksonom sedem socialdemokratov, sedem konservativcev, šest nacionalnih liberalcev in tri naprednjake

— To sem ji vedno pravila, a ta veliki otrok ne zna drugega, ko jokati.

— Ti bi se torej ne jokala? vpraša don Ludoviko.

— Jaz tega ne vem, kajti ne zdi se mi, premišljevali o stvareh, ki bi se lahko zgodile, ki se pa ne bodo. Vendar, ko bi kljub tej nemogočnosti kaka ženska prišla med mene in med tebe, mislim, da bi ne prišla živa izmed naji.

Donna Lorenca se na lahko nagne nazaj, ter si podpre glavo z lepimi rokami smehlja se med govorjenjem. Oči se jej začno zapirati in skozi dolge trepalnice gleda zaljubljeno don Ludovika. Ta vstane.

— Lahko noč, gospod zaspanec, jej reče na uho.

Mahoma ga soproga prime za glavo ter jo stisne k sebi, potem ga objame.

III.

Drugi dan, proti devetim zvečer sta dva ognja, v enaki oddaljenosti od perona kordovske prefektore rudečila živim plamenom

façade hiš, ki so stale okolo, in zrak napolnjevala z dišečim dimom. Okna nezmerne salona, ki municipalnemu svetu služila za posvetovanje, so dala videti lustre, v katere so bile utaknene rudeče sveče, in široke stopnjice oficijelne palače je pokrivala krasna tratica, obsejana s cvetkami, kakoršne rastejo v tropičnih deželah. Municipalna kočija, narejena po okusu Ludovika XIV., je pripeljala čudovito Wilson, katero je spodaj pri stopnjicah sam prefekt sprejel. Ljudstvo, vse natlačeno po ulicah, začne besno pozdravljati pevko, zagledavši jo, in orkester iz rafinirane udvorljivosti zaigra ameriškansko narodno himno, Yankee doodle.

— Pri moji veri, zdi se mi, da sanjam, dragi moj, reče eleganten kavalir, kateremu je po vestiji bil ščipavnik, na svilnatem motvozu privezan, in kateri je tekal po dvorani, opiraje se na roko nekemu mehikanškemu častniku. Tisoč in ena noč, to niso same pripovedke. Bolj strašnega nij, kakor so vaše ceste, vaši vozovi so

tesni zaboji, vaše kuhinje ničesa vredne. Vaša narava je krasna, a vaš narod je tako neroden, da mi jo pridi. Sploh, ali niso norci ti ljudje, da se v takem vremenu, kakor je zdaj, do oči v volno zavijajo? Kar se tiče njihovih klobukov, ki imajo take strašne krajevce, reči vam moram, da jih morejo le kaki cestni lupeži nositi. Kje ste še dobili umetelnika, ki vam je to cvetočo trato sestavil, katere se komaj upam z nogo dotakniti se? Kako je čarovna, kako lepo so barve uvrstene! Ko bi bil jaz ženska, ne stopil bi drugam, kakor na te šibke čudeže, katerih stvarnik je, stavim da, kak Francoz.

— To je delo Indijanov, kateri vam tako malo dopadejo, sennor.

— Res? Dobro, oni so grdi umetelniki, a umetelniki so. Pa res, od kod imaste navado, da iz taistega kozarca pijete?

(Daje prih.)

za zastopnike. Ako se k tem sedmim socijaldemokratom računata še ona dva iz Šlezvika in eden iz Elberfelda, bo vsega skupaj deset socijaldemokratov v državnem zboru.

Angleška sympathie-meetinga za Nemčijo sta imela popolno protestantovsko in antipapistično podobo. Govorniki so govorili jako strastno proti rimski cerkvi kot proti taki, ne pa zaradi njenega absolutizma. „Times“ k temu omenjajo: „To nij pravi izraz Angleške v velikem vprašanji. Olikani v deželi ne delajo Bismarcku te krivice, da bi njegov boj proti katoliški religiji kot tak smatrali. Tudi pismo cesarjevo se je proti temu uže zavarovalo, in Nemčija naj bo prepričana, da Angleška, kot taka nema simpatij proti intoleranciji, in da nemškega boja proti ultramontanizmu nema samo za prepir med dvema nasprotnima sektama.“

Dopisi.

Iz Dunaja 51. jan. [Izv. dop.] Veliko senzacijo v vseh krogih je napravil samoumor generala Gablenza v Ctrihu. Ko so došle prve vesti o njegovi smrti skušalo se je prikrivati, da si je sam kreglo v srec ustrelil in da je to storil v obupnosti zaradi velikih zgub na borzi. Gablenz je bil dober general, a v politiki privrženec ustavoverne centralistične stranke. Priromal je iz „rajha“ k nam in s soboj prinesel nemške predsodke proti Avstriji in nemško oholost proti Slovanom. Njegova smrt zopet na čudni način razsvetljuje tukajšnje socijalne razmere ter kaže, v kako visoke kroge je segal tukajšnji borzijski švindler. Gablenz je bil zet barona Eskelesa, enega najbogatejših tukajšnjih bankirjev, a on nij živel s svojo ženo. Lehek način, denarjev si pridobiti, zvalil ga je med gründerje, bil je upravni odbornik pri različnih društvih in zraven na borzi igral. Po lanskem polomu je vse zgubil in še take svote dolžil na menjicah, da mu nij bilo najti rešitve, da si ohrani svoje časti nego smrt. Koliko nesreče je borzni polom zakrivil, da se teško ceniti. Žalostno je, da so najhuje poškodovani taki ljudje, ki navadno niso na borzi igrali, ampak se dali privabiti po goljufnih borznih komptoirih. Pravi borzijanci so vedli o pravem času svoje papirje oddati, kupili so si hiše in gradove in kljub polomu so ostali milijonarji. Proti tem sleparskim gründerjem bi morala sodnija strogo postopati, ker oni so zakrivil, da je na tisoče rodbin ruiniranih. A če bodo ti ljudje tudi zaprti na nekaj mesecev, kaj jim to mar? svoje milijone imajo v žepu. Neki židov Ofenheim, ki je v preiskovalnem zaporu zavoljo nerednosti pri Lvovsko-černovski železnici, katere glavni vodja je on bil, ponuja eden milijon gold. kavicje, da ga izpuste iz preiskovalnega zavora. Pred nekimi leti še berač in zdaj milijonar. Kako je mogoče da bi mož po poštenem poti si naenkrat milijone pridobil. Denarna kriza pa ima še druge posledke. Fabrikanti ne dobivajo zadosti naročil, tedaj morajo odpustiti delavce. Tukaj je okoli 20.000 delavcev brez dela, katerim je prišteti 4000 uradnikov raznih bank, ki so tudi brez službe. Govori se, da nameravajo delavci napraviti veliko demonstracijo, kakor l. 1868, ko so se zbrali pred poslansko zbornico ter zahtevali vseobčno volilno pravo. Delavci menda zdaj čutijo, da so o svojem času bili samo orodje ustavovercev, zlasti Beusta in Giskre, ki sta dobro vedela rabiti trume delavcev ter plašiti dvor s prekucijami. Zdaj pa bi take

demonstracije vladi jako neugodne bile, zato pa svariyo ustavoverni listi delavce, naj se nikakor ne dajo hujskati od klerikalnih agentov. Po mestu se namreč govori da klerikalni agentje šuntajo delavce in baš „Vaterland“ je prvi z veliko škodoželjnostjo pripovedoval o predstoječih delavskih homatijah. Mislimo vendar, da se nam nij bati, da bi se kalil javni mir.

Iz Beograda 27. jan. [Izv. dop.]

Gotovo bode zanimiva za vaš slovenski svet volitev poslanca za ogerski zbor, katera je bila pred nekoliko dni v sosednem nam Pančevu. Kakor vi Slovenci tako se tukaj na obali Donave Srbi, po krvi vam bratje, sinovi taiste majke Slave, boré za svoj narodni obstanek. More se reči, da je bila ta volitev najbolj važna, kajti magjarski vladi je vrlo mnogo do tega stalo, da bode v tem okrogu, kateri je sestavljen iz največjih delov bivše granice, voljen njen kandidat, in da tako svet ne čuje tožbe bivših graničarjev. Ona je zbog tega vsa sredstva upotrebila, da prodre. Dala je zapreti uplivne narodne može, trošila novce, obetala volilecem njive, vinograde, livade itd. in ko je dan volitve prišel, morali so tisti volilci, o katerih je bilo znano, da bodo za narodnega kandidata glasovali, noč in dan pod milim nebom čakati, vladni volilci so pa precej na vrsto prišli. Da narodna stranka pri takih okolišnostih nij križem rok držala, to se samo po sebi razumeva. I ona je vse postavna sredstva upotrebila, da bi bil njen kandidat dr. Polita izvoljen. Ker je v teh krajih tudi mnogo Romanov, od katerih mnoga zavisi izid volitve, zavoljo tega je prišel v Pančevo romanski poslanec Babes, in je svoje rojake nagovarjal, da volijo srbskega narodnega poslanca dr. Polita, rekoč jim, meni so Srbi pomagali, da sem bil v beli Cerkvi izvoljen, kajti oni so vsi za mene svoj glas dali, zavoljo tega vas prosim, da vi zdaj Srbom pomagajte, da bo njihov kandidat izvoljen, in ko so Romani na vrsto prišli, je vsak svoj glas dal za „domnje“ Polita.

Prve dni volitve bila je vladna stranka v večini, kmalu potem je pa dobila srbska narodna stranka večino 700 glasov, a 5 srbskih vasi in mesto Pančevo še nijso oddali glasov. Bilo je gotovo, da bo koncem volitve narodna stranka imela večino o več tisoč glasov; ali narodna stranka obrača, vladni komisar pa obrne.

Naenkrat se ostalim volilecem javi, da se je predsednik razbolel, in da se volitev ne more nadaljevati; malo potem pride telegram iz Pešte, da se volitev sistira. Komentara ne treba.

Značajno je, da je mnogo nemških volilcev, kateri so do sedaj zmirom z Magjari držali, glasovalo za srbskega kandidata; uzrok temu gotovo je ukaz magjarske vlade, po katerem se je od 1. januarja t. l. v vse uradnije v Pančevi vpeljal magjarski jezik, in izrinil nemški in srbski. Tako so Magjari dali svojim najzvestejim zaveznikom, Nemcem, prvo klopoto. Quem deus perdere vult, dementat.

Domače stvari.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Smrt je nam pokosila blagega rodoljuba; v soboto 31. januarja smo spremili na pokopališče gospoda Fr. Zamido, kaplana v

Toplicah. Rajni je bil vnet narodnjak, podpornik več slovenskih društev, in eden naših najmarljivejših agitatorjev za naš „Narodni dom“, katerega zidanje je podpiral z denarjem in z delom; sam je kupoval les za streho, in ker se je vse strešje v Toplicah delalo, vodil in nadziral je sam vse delo. Zgubil je tedaj naš „Narodni dom“ enega prvih podpornikov. A drugi naši rodoljubi naj ga posnemajo!

— (Iz Dunaja) nam predsednik slovenskega društva „Slovenija“ piše, da Prešernove besede 8. ali 9. febr. zaradi velikih zadržkov ne bode, — kakor je bilo prej v našem listu trjeno.

— (V ljubljanski čitalnici) je bila letošnja Vodnikova beseda o svečnici v primeru s prejšnjimi leti jako slabo obiskana. Petje je bilo izvrstno in sploh muzikalni del jako izboren, a plesalk je bilo malo.

— (Ples „požarne straže“) na ljubljanskem strelišči je bil prilično tudi slabo obiskan. Sicer situacija precej animirana. — Predput je v Ljubljani v vseh slovenskih in nemških in mešanih krogih prav mrzel.

— (G. Kocelj), znani slovenski dramatični igravec je v nedeljo igral v iz slovenskega od njega samega prestavljeni igri „Požigalčeva hči“ prav izvrstno. Gledališče je bilo polno.

— (Osemnajsta slovenska predstava) v deželnem gledališču bo jutri četrtek 5. februarja. Igrala se bode prvičkrat igra „Doktor Robin“ v 1 dejanji, iz francoskega poslovenil V. Mandela in pa priljubljena opereta „Izbujeni lev“.

— (Svoje dete umorila) je neka ženska v Zagradci pri Krki na Dolenjskem pred nekaj dnevi, ter ga zakopala na cerkvenem pokopališču, a tako površno, da so ljudje, ki so k maši prišli, videli iz zemlje moleča kolence. Naznanili so to g. fajmoštru, ki je dal otroka izkopati. Na večer je prišla k njemu hudodelnica, katerej vest nij dala miru; rekla je, da je bilo dete mrtvo rojeno, potem pa se je udala, da je bilo živo. Odpeljali so jo h kresijski sodniji v Novomesto. „Sl.“

— (Iz Trsta) se nam piše: V petek ponoči, je necemu tukajšnjemu bogatašu pogorel konjski blev, dva lepa konja in ekvipaža; kako je ogenj nastal, se do sedaj še nij izvedelo.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalescière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezní v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaji. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno gineval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalescière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživanji Vaše tečne in Zlahtne Revalescière popolnem zdravega in okrepečnega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to

razmerno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani
Gabriel Tschner,
slušaatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.
Sprüchewal št. 73.668.

Mitrovica, 30 aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalesciere, navadne sorte, poleg razločnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Sprüchewal št. 73.704.

Přílep, pošta Holešán na Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejela Revalesciere du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebavljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesciere 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Roháčček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuits v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberaunzmeier, v Innsbriku Dieckl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

V najem

za 3, oziroma več let se daje hiša, pritlična, s krčmo in štacuno vred pri sv. Bolfanku na Kogu, okraja ormuškega, pod dobrimi pogoji. — Dotični dopisi naj se pošiljajo pod napisom

Blaž Stiberc,

posestnik v Pušencih pri Ormužu
(23—2) (Friedau).

Zobobol,

naj si je revmatičen ali izhaja iz zobne gnjilobe, se po rabljenju dr. J. G. Poppove

Anatherinove ustne vode

gotovo in kmalu uteši. Taisto sredstvo ozdravi rahlost zobov, krvljenje in gobavost zobnega mesa, narejanje zobnega kamena, gnjenje zobov in hudi duh.

Cena sklenice 1 gld. 40 kr.

Dr. J. G. Poppov

vegetabilichen zobni prah.

Čisti zobe tako, da se po njegovem rabljenju ne le navadno tako siten zobni kamen odstrani, nego tudi glazura zobov na beloti in nežnosti vedno dobiva.

Dr. J. G. Poppova

Anatherinova zobna pasta.

Fino zobno mlo za ohranjanje zobov in varovanje pred poginom. Vsakemu zelo priporočljivo.

Cena za škatljo 1 gld. 22 kr.

Se dobiva:

(24—1)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Kraninger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranju pri L. Krisper-ji — Seb. Schanig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovcu pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bümches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Dunajska borza 3. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " 65 "
1860 drž. posojilo . . . 105 " 25 "

Akcije narodne banke . . . 986 " — "
Kreditne akcije . . . 238 " 25 "
London . . . 113 " 10 "
Napol. 9 " 4 "
C. k. cekini — " — "
Srebro 107 " 10 "

Luč lepa

Najnovejša petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišno nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenojem (doht) vred kr. 45, 60.
1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
1 najlepše oprave, celo kompletna gld. 2, 2.50, 3.
1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfinna gld. 4, 5, 6, 8, 10.
1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.20.
1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
1 viseča svetilnica za fabrike, delavnice, poslovnice gld. 2, 2.50, 3.50.

Kupci en gros dobijo rabat.

Luč dobra

1 viseča svetilnica za obednice s škripcem, prefinna gld. 5, 8.
1 viseča svetilnica za obednice, najfinnejša, sorta, bron pozlačen gl. 15, 20, 25.

Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.

1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinnejši kr. 15.
1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinnejši kr. 45.
1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
1 škarje za svetilnico, jeklo kr. 85.
1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
1 cilindričnanec (brani, da steklo ne poči) kr. 10.
1 mehničen cilindričnanec kr. 20.
1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
1 škripce za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
1 steklen cilindar kr. 4, 5, 6.
1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 50 kr.

Luč cena.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporočamo se prav angloški dežni plašč, iz novozbojšanega, nerazdrljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opomniti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljanju podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna sukna rabiti.
1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolga velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca velja 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga

fabrike
GOVIN & SOHN
v Manchesteru.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Pred mrazom je in bo varovala

Zimska obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

Bašliki iz najboljšega sukna.

1 lep z vrvicami gl. 1, 1.50, 1.80.
1 najfinnejši s svilo vezan gl. 2, 2.50, 3.
1 za otroke kr. 90, gl. 1.20, 1.50.

Muf za gospe in otroke.

1 za gospe, jako lep gl. 1.80, 2, 2.50.
Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 3.50, 4.50, 6.
1 za deklice gl. 1.50, 2.

Celo novo za to sezono.

Ogrinjala za gospe in deklice: bela, vijolasta, rdeča, modra.

So vsa iz berlinske volne s najlepšimi načrti.
1 za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
1 največje, za ogrinje gl. 3.50, 4, 4.50, 5.
1 za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

Eugenie-čepice

iz najfinnejše berlinske volne, s svilo podložene in bogato s penkljami olisane.
Ena gl. 4.50, s vratnim delom gl. 5.50.

Posebno za gospe.

Jako lep predstajnik za gospe iz najbolje volne s fino prešitimi prsmi, ovratnikom in luknjami za rokave, tako da se lahko nad vsako srajco nosi, kinča in greje.
Eden 60 kr.

Lovske nogavice, visoke.

1 par, velikih, najboljših gl. 1.30.
1 " največjih in najboljših gl. 1.60, 1.90, 2.30.

Kamašnje najfinnejše.

1 par, visokih za gospe gl. 1.20, 1.50, 1.80.
1 " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

Kosmati ovratniki za gospe.

Slabo lepi, za na ples in vhode.
Eden gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Otročja oblačila iz ovčje volne.

1 kr. 60 do 80.
1 z rokavi, lepo napravljena gl. 1.20, 1.50, 1.90.

Podplati

kot vloga za vsakovrstno obuvanje, vzdržujejo noge suhe in tople, so tedaj zdravju posebno ugodni.
1 par za gospe in otroke 25 kr.
1 " " gospe 30 kr.

Najnovejša za zimo.

Le 5 goldinarjev

velja popolno angleška zdravična obleka. Je iz ameriške naravne koštrunske volne in kot kavčuk raztegljiva, ki telo hitro ogreva in je v vedno lehkem izparjanju vzdržuje. Ta obleka varuje po tem premrazenju, kakor tudi drugih bolezni.

Taka obleka za gospe ali gospe obstoji iz: srajce, hlače, 2 parov kratkih ali dolgih nogov, 1 para žilnih grelcev, 1 para vlog za čevlje.

To vse skupaj velja le 5 gld.

Predznanovano obitno založeno blago se take vrste dobiva edino le pri
Bazar Friedman, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena zniža.

(294—20)